

**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego
(druk nr 376)**

Uchwalona przez Sejm w dniu 7 marca 2007 r. ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego została wniesiona do Sejmu przez Radę Ministrów.

Celem ustawy jest realizacja wyroku Trybunału Konstytucyjnego oznaczonego sygn. SK 21/04. Wyrok ten został ogłoszony w Dzienniku Ustaw RP z dnia 8 sierpnia 2006 r. Nr 141, pod poz. 1013.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 632 pkt 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 ze zm.) w zakresie, w jakim ogranicza możliwość przyznania osobie uniewinnionej w sprawie z oskarżenia publicznego zwrotu kosztów wynagrodzenia obrońcy jedynie do „uzasadnionych wypadków” jest niezgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 42 ust. 2 Konstytucji.

W uzasadnieniu Trybunał stwierdza, że prawo do obrony jest naruszane, gdy skorzystanie z niego, nawet w minimalnym zakresie tj. poprzez korzystanie z pomocy jednego obrońcy, musi być przedmiotem kalkulacji ekonomicznych. "Zaskarżona konstrukcja prowadzi do stanu, w którym oskarżony, mimo uniewinnienia, nie otrzymuje zwrotu kosztów obrońcy, czyli ponosi materialne skutki bezzasadnego oskarżenia. Stanowi to naruszenie prawa do obrony, istnieje bowiem niebezpieczeństwo, że osoba niewinna, świadoma braku możliwości odzyskania kosztów obrony, może wręcz powstrzymać się od ustanowienia obrońcy, a jego brak może wpłynąć na wynik postępowania, w skrajnym wypadku skutkując nawet nierzetelnym procesem i skazaniem osoby niewinnej."

Trybunał Konstytucyjny wskazuje, że w państwie prawnym zasadą powinno być obciążanie kosztami postępowania tej ze stron, która w jego toku nie zdołała utrzymać swojego stanowiska. "W odniesieniu do zakończonych uniewinnieniem postępowań

z oskarżenia publicznego oznacza to, że koszty winna ponosić strona oskarżająca – organ władzy publicznej, a faktycznie – Skarb Państwa."

W przedłożonej Senatowi ustawie art. 632 pkt 2 otrzymuje nowe brzmienie i wprowadza zasadę, zgodnie z którą w razie uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia postępowania, w sprawach z oskarżenia publicznego koszty procesu (w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy lub pełnomocnika za art. 616 § 1 pkt 2) ponosi Skarb Państwa, z wyjątkiem przypadku samooskarżania się oraz z wyjątkiem należności z tytułu należności ustanowionego w sprawie pełnomocnika pokrzywdzonego, oskarżyciela posiłkowego, powoda cywilnego albo innej osoby.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Beata Mandylis

Główny specjalista ds. legislacji